

Vilkår bygning

Hus - standard dekning

Hva dekkes og hva dekkes ikke?

HVEM FORSIKRINGEN GJELDER FOR	HVA SOM DEKKES Forsikringen gjelder for deg og din ektefelle, eller samboer med felles adresse i folkeregisteret, og innehaver av tinglyst eiendomsrett, panterett eller annen tinglyst sikkerhetsrett i eiendommen.
HVOR FORSIKRINGEN GJELDER	HVA SOM DEKKES Forsikringen gjelder på den adresse som er nevnt i forsikringsbeviset.
HVA FORSIKRINGEN OMFATTER	HVA SOM DEKKES Forsikringen omfatter <ul style="list-style-type: none"> • bygning som er nevnt i forsikringsbeviset, og fastmontert utstyr • utvendige ledninger med tilknyttet utstyr, frem til brønn, tank, spredeledning eller offentlig ledning • drensledning/drenssystem • hageanlegg og tilførselsvei tilknyttet bolighus/fritidshus inntil 5 dekar (beliggende rundt forsikret bygning). Utvendig vannbasseng/annen badeinnretning som boblebad, badestamp o.l, tilknyttet bygningens faste ledningsanlegg, regnes som hageanlegg. Ved brann og naturskader er erstatningen ubegrenset. Ved andre skader, dekkes inntil 150.000 kroner (når utvidet dekning Maks er valgt, dekkes inntil 500.000 kroner). • tilleggsbygg inntil 10 kvm, som tilhører huset/fritidshuset, er omfattet med brann- og naturskadedekning, dersom det ikke er egen forsikring på bygningen, og nevnt i forsikringsbeviset • fast trebrygge, som tilhører huset/fritidshuset, er omfattet med brann- og naturskadedekning inntil 100.000 kroner (inkl. riving/rydding), dersom ikke høyere sum er valgt og nevnt i forsikringsbeviset • tilleggsbygg inntil 250.000 kroner er omfattet når avtalen er inngått før 17.11.18. Etter dette tidspunkt skal alle bygg forsikres særskilt, og fremkomme i forsikringsbeviset HVA SOM IKKE DEKKES Forsikringen omfatter ikke brønn, borehull, infiltrasjonsledning, spredeledning, spredegrøft, flytebrygge, molo, andel i felles brygge.
STANDARD DEKNING - HUS	HVA SOM DEKKES Forsikringen dekker plutselige og uforutsette skader nevnt i forsikringsbeviset, som inntreffer i avtaleperioden, og som skyldes <ul style="list-style-type: none"> • brann og nedsoting • lynnedslag, elektrisk fenomen og eksplosjon • vannskader: <ul style="list-style-type: none"> - lekkasje fra bygningens rørledninger med tilknyttet utstyr, installasjoner, akvarium og kjøleskap/fryser - vann eller annen væske fra utvendig rørledning

Vilkår bygning

Hus - standard dekning

Hva dekkes og hva dekkes ikke?

- vann som trenger inn i bygning direkte fra terreng eller grunn, når det fører til synlig vannspeil over laveste gulv. Vann i oppforet gulvkonstruksjon regnes ikke som frittstående vann.
- vann som trenger inn gjennom åpning eller utetthet oppstått ved skade som dekkes av forsikringen
- vannskade på tilstøtende rom som følge av utett bad, når det skyldes lekkasje fra bygningens rørledning med tilknyttet utstyr.
- brudd på innvendige og utvendige rør
- brudd på tank (oljetank, septiktank, rensertank), kloakkpumpe, dreenskum og vannpumpe
- tyveri og skader som følge av tyveri fra bygning
- skade forårsaket av rotter, mus og andre dyr
- snøtyngde
- vind svakere enn storm
- naturskade som skred, storm, flom, stormflo, flodbølge, meteorittnedslag, jordskjelv eller vulkanutbrudd i henhold til lov om naturskadeforsikring
- andre plutselig og uforutsette skader enn de som er nevnt over, med de begrensninger som er nevnt i disse punktene

Etter en skade som er dekket av forsikringen, erstattes i tillegg:

- utgifter til riving, rydding, bortkjøring og deponering av verdiløse eller miljøfiendtlige bygningsrester
- tapt husleieinntekt og tap ved at egen bolig ikke kan brukes i den tid det normalt tar å reparere eller gjenoppføre
- ekstrautgifter på grunn av prisstigning i den tid det normalt tar å gjenoppføre eller reparere
- utgifter til utrykning etter utløst tyveri- eller brannalarm
- merutgifter ved utbedring som gjelder påbud fra offentlig myndighet (som strengere krav til isolering, klimaanlegg mv. ved utbedring av skade), inntil 1.000.000 kroner

HVA SOM IKKE DEKKES

- Svimerker og gnistskader som ikke skyldes brann
- Skade som alene består av flekker, svinnsprekker, riss, riper og avskallinger, knirk i gulv, mindre hakk og merker, eller skader som skyldes vanlig bruk
- Skade som skyldes søl, kondens, bakterier og heksesot
- Skade forvoldt av kjæledyr
- Punktering av isolerglass
- Skade på våtrom, på gulv og vegg som skal tåle vann (vaske-, bade-, dusjrom). Med våtrom menes: bygningskomponenter som befinner seg innenfor våtrommets bjelkelag og stenderverk. Likevel dekkes skader på tilstøtende rom ved plutselig utstrømning av vann fra bygningens rørledning med tilknyttet utstyr. Forsikringen kan dekke skade på våtrom, når det skyldes en håndverksfeil, og det fremkommer av forsikringsbeviset at skade på våtrom er dekket, - se utvidet dekning Maks.
- Skade som skyldes vann fra bygnings takrenne, utvendig nedløp eller utett forbindelse mellom tak og taksluk til innvendig nedløp
- Utgifter til tining av utvendig rør
- Bruddskade på dremsledning/dremsystem
- Skade som skyldes tele, setninger, jordtrykk, utilstrekkelig eller sviktende fundamentering, materialfeil, konstruksjonsfeil, uriktig montasje, svak eller feilaktig konstruksjon, samt skader som følge av dette
- Skade som skyldes sopp, råte og insekter

Vilkår bygning

Hus - standard dekning

Hva dekkes og hva dekkes ikke?

- Frostskaide og andre klimatiske skader på hage eller grøntanlegg, samt skader forårsaket av dyr
- Skade ved hærverk og slitasje påført utleide rom/bygning av beboer/bruker
- Skade som alene rammer mekanisk eller elektrisk innretning, maskin eller apparat, med mindre skaden skyldes en plutselig, uforutsett og ytre påvirkning
- Naturskader som skyldes
  - tørke, nedbør eller isgang
  - skader som alene rammer antenner, skilt, markiser og lignende
  - skade på byggverk eller ting i dette når byggverket er oppført etter at det for aktuelt område er nedlagt bygge- og deiforbud i henhold til naturskadeloven § 22, og skaden er av slik art som erklæringen gjelder
  - skade på flytebrygger og andre flytende konstruksjoner, bruer, klopper, moloer, stein- og betongbrygger og lignende. Dette er ting som det ikke er naturlig å brannforsikre.
- Merkostnader ved urasjonell byggemåte og kunstnerisk utsmykning

Ansvar, felles vilkår

Bygning (hus/fritidshus): dekker det erstatningsansvar du kan komme i som eier av forsikret eiendom, som er nevnt i forsikringsbeviset.

ANSVAR FOR SKADE PÅ ANDRE PERSONER ELLER ANDRE PERSONERS TING	HVA SOM DEKKES
	<p>Ansvarsforsikringen dekker det erstatningsansvaret du kan komme i hvis du påfører skade på andre personer eller andre personers ting (inkludert dyr), etter gjeldende rett.</p> <p>Skaden må være konstatert i avtaleperioden.</p> <p>For bygningsforsikring dekkes også:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Erstatningsansvar du kan komme i som byggherre, ved bygg under oppføring på din eiendom • Erstatningsansvar du kan komme i ved forurensning, dersom årsaken til forurensningen er plutselig og uforutsett.
	HVA SOM IKKE DEKKES
	<p>Forsikringen dekker ikke ansvar som gjelder</p> <ul style="list-style-type: none"> • din jobb, eller annen ervervsvirksomhet • oppreisning og ærekrenkelser etter skadeserstatningsloven, jf. §§ 3-5 og 3-6, samt bøter og lignende • som eier, fører eller bruker av båt, vannscooter, motorvogn, arbeidsmaskin, som kan oppnå en hastighet over 10 km/t • eier, fører eller bruker av luftfartøy. <p>Forsikringen dekker likevel ansvar som gjelder drone/modellfly til hobby/rekreasjonsbruk, som ikke krever operatørtillatelse, inntil 750.000 SDR, jf. Luftfartsloven § 11-1. Ansvar for skade på annet luftfartøy, eller person og ting i slikt fartøy, dekkes ikke.</p> <ul style="list-style-type: none"> • fordi du har påtatt deg ansvar som går ut over alminnelige rettsregler, det vil si ansvar som kun bygger på garanti, avtale, eller løfte. Det gjelder også ansvar du påtar deg, fordi du har fraskrevet din rett til regress. • skade på ting som tilhører en annen, men som du selv, eller noen andre på dine vegne leier, låner, bruker eller oppbevarer • overfor personer i din familie. Det gjelder din ektefelle eller samboer, dine foreldre, besteforeldre, fosterforeldre, svigerforeldre, søsken, barn, stebarn, fosterbarn, barnebarn, samboers barn, samt disse personers ektefeller og samboere. Det er familieforholdet på det tidspunkt skaden forvoldes, som legges til grunn. • overfor medeiere for skade på ting som eies i fellesskap, eller overfor selskap som disponeres av deg, eller der du eller din familie har vesentlig eierinteresse. Det er eierforholdet på det tidspunkt skaden forvoldes, som legges til grunn. • skade ved graving, sprengning, peling, spunting og riving • forurensning som kommer over tid • skade som skyldes sopp og råte, eller fuktighet som trenger inn over tid • overføring av smittsom sykdom • for deg som styremedlem • annen fast eiendom enn den eiendom som er forsikret • registrert trav- eller galopphest

Rettshjelp, felles vilkår

Bygning (hus/fritidshus): Dekker utgifter til juridisk ved tvist som eier av forsikret eiendom, nevnt i forsikringsbeviset.

Hva dekkes og hva dekkes ikke?

UTGIFTER TIL JURIDISK BISTAND

HVA SOM DEKKES

Dersom du er involvert i en tvist, dekker forsikringen utgifter til

- advokat
- retten
- sakkyndige oppnevnt av retten
- sakkyndige som ikke er oppnevnt av retten, dekkes inntil 10 % av sum for rettshjelp
- vitner til hovedforhandling og bevisopptak

Med tvist menes at et krav er framsatt og bestridt, helt eller delvis muntlig eller skriftlig. Vedvarende taushet hos motpart vil kunne anses som tvist.

Tvisten må ha oppstått i avtaleperioden, og høre inn under de alminnelige domstoler.

HVA SOM IKKE DEKKES

Forsikringen dekker ikke rettshjelputgifter som gjelder

- din jobb eller har sammenheng med din jobb, eller annen ervervsvirksomhet
- separasjon, skilsmisse, barnefordeling, samværsrett, farskap, arv, krav om omstøtelse av gave, underholdsbidrag, bodeling, oppløsning av det økonomiske fellesskap etablert av samboende og oppløsning av husstandsfellesskap, samt skiftesaker
- saker som bare gjelder tvangsfullbyrdelse. Likevel dekkes tvist i husleieforhold som gjelder din faste eiendom eller leilighet, som er forsikret.
- inkassosak, vekselsak hvor fordringen er ubestridt, gjeldsforhandlings sak og sak som gjelder konkurs- eller akkordforhandling, dersom du er konkurs- eller skyldner
- straffesak eller ulovlig handling fra din side. Likevel dekkes dine utgifter når du krever erstatning av den som er mistenkt, siktet eller saksøkt.
- offentlig forvaltningsvedtak. Likevel dekkes utgifter fra søksmålstidspunkt når den administrative klagemulighet er fullt utnyttet.
- personskade, hvis ikke motpart eller dennes forsikringsselskap skriftlig har avslått å dekke dine nødvendige utgifter til juridisk bistand
- annen fast eiendom enn den bolig eller leilighet som er forsikret
- salg av din bolig, og du har eierskifteforsikring på boligen eller eiendommen
- tvist mellom sameiere. Likevel dekkes tvist mellom eiere i ulike eierseksjoner i samme sameie, eller andelseiere i samme borettslag.
- som eier, fører eller bruker av båt, vannscooter, motorvogn, arbeidsmaskin, som kan oppnå en hastighet over 10 km/t, når motorvogn eller fritidsbåt ikke er forsikret i KLP Skadeforsikring
- luftfartøy. Likevel dekkes tvist som eier av modellfly/drone til hobby/rekreasjonsbruk, jf. Luftfartsloven § 11
- trav- eller galopphest
- saksomkostninger fra tidligere rettsinstans(er) som du har blitt tilkjent, hvis saken etter en anke løses ved et forlik der du skal dekke egne omkostninger
- ærekrenkelse, nettsjikane, trakassering og lignende
- juridiske personer som dødsbo, borettslag, andelslag, stiftelse o.l. - herunder tvist hvor disse juridiske personer representerer deg
- idømte saksomkostninger og rettsgebyr i ankeinstans. Tilkjente saksomkostninger går til fradrag. Likevel dekkes slike saksomkostninger når du kan godtgjøre at motparten ikke har økonomi til å betale.
- saker hvor tvistegrunnelaget forelå før forsikringen trådte i kraft
- tvist om advokatsalær eller utgifter til sakkyndige

Oppgjørsregler

GENERELLE OPPGJØRSREGLER

VED SKADE

Ved skade skal du så raskt som mulig melde fra til KLP Skadeforsikring.

MELDING TIL POLITI

Tyveri/ran, hærverk/skadeverk, brann, personskader og skader på vilt, skal i tillegg meldes til politiet på stedet.

INNHENTING AV NØDVENDIG INFORMASJON

Erstatning vil bli utbetalt når nødvendige opplysninger er innhentet, og eventuelle besiktigelser/undersøkelser er gjennomført. Du skal bistå selskapet med korrekt og nødvendig informasjon, og dokumentere ditt tap/utlegg.

EGENANDEL

Egenandel vil bli trukket fra i erstatningen, dersom det er egenandel. Egenandelen fratrekkes før eventuelle øvrige erstatningsreduksjoner som har hjemmel i lov.

RENTER

Du har krav på renter av erstatningen etter reglene i forsikringsavtalelovens § 8-4 (skade) og § 18-4 (person).

TING SOM KOMMER TIL RETTE

Hvis gjenstander som er stjålet eller kommet bort, kommer til rette etter at erstatning er utbetalt, skal du straks melde fra til selskapet. Du kan beholde gjenstanden dersom du betaler erstatningen tilbake.

VALG AV REPARATØR/LEVERANDØR

KLP Skadeforsikring har rett til å bestemme hvilken reparatør eller leverandør som skal benyttes.

UTBETALING AV ERSTATNING - TINGSKADE

Erstatning utbetales etter reparasjon, gjenoppføring eller ved tap av gjenstander.

Selskapet kan avgjøre om skaden erstattes ved:

- Kontantoppgjør
- Reparasjon
- Gjenoppføring eller gjenanskaffelse av tilsvarende - eller i det vesentlige tilsvarende - ting.

KLP bruker bærekraftige reparasjonsmetoder og løsninger med gjenbruk og lokale reparasjoner, hvor den skadede bygningsdelen føres tilbake til samme eller vesentlig samme stand som før skaden.

Du skal vise frem eiendeler som er skadet for selskapet, slik at vi kan besiktige, og vurdere om gjenstanden (e) kan repareres eller tørkes/vaskes (saneres). På denne måten unngår vi å kaste fullt

brukbare gjenstander som kan om- og gjenbrukes, og vi reduserer behovet for å kjøpe nye produkter.

Ved kontantoppgjør kan erstatningen ikke overstige det selskapet må betale for reparasjon, gjenoppføring eller gjenanskaffelse.

ERSTATNINGSKRAV MOT DEG

Når et erstatningskrav omfattes av forsikringen og overstiger egenandelen, vil selskapet utrede om det vil være et erstatningsansvar for deg, forhandle med skadelidte og eventuelt prosedere saken for domstolene.

Dersom selskapet ønsker å inngå forlik med motpart, erstattes ikke ytterligere omkostninger (dersom du ønsker å gå videre med saken). Uten samtykke fra selskapet, må du ikke innrømme ansvar eller forhandle om krav.

Selskapet har rett til å betale erstatning direkte til skadelidte.

RETTSSAK/FORHANDLINGER

Ved behov, skal du møte til forhandlinger eller i retten.

OPPSIGELSE AV PERSONFORSIKRING MED HELSEVURDERING

Hvis du flytter personforsikringene dine til et annet selskap, har du rett til å gjenoppta forsikringene dine hos KLP Skadeforsikring innen det er gått 6 måneder fra oppsigelsesdato, når du etter helsevurdering i nytt selskap likevel ønsker å beholde forsikringen du hadde hos oss. Forsikringen du hadde hos oss må ha vært i kraft i minst 12 måneder, og betalt før oppsigelsesdatoen.

For skade eller sykdom som inntreffer i denne perioden, gjelder følgende:

- Det nye selskapet har erstatningsansvar for skade eller sykdom i henhold til den nye forsikringsavtalen
- Dersom du benytter deg av retten til gjenopptak, har ditt tidligere selskap erstatningsansvar for skade- eller sykdomstilfeller i henhold til den opprinnelige forsikringsavtalen

Dersom du har mottatt erstatning fra den nye forsikringsavtalen, trekkes denne erstatningen fra dekningene i den gjenopptatte forsikringen.

Dersom du skal kreve erstatning fra ditt tidligere selskap, kan du tidligst gjøre dette når det nye selskapet har avsluttet sin saksbehandling av skaden eller sykdommen.

Oppgjørsregler

BYGNING

FULLVERDIFORSIKRET BYGNING

- Bygning som repareres eller gjenoppføres til samme formål på samme sted av deg eller livsarving innen 5 år:
  - Bolighus og fritidshus er forsikret for hva det på skadedagen vil koste å bygge tilsvarende eller i det vesentlige tilsvarende bygning (gjenoppføringsprisen). Det gjøres ikke fradrag for den verdiøkning som utbedring eller gjenoppføring medfører (ved at gammel bygning/bygningsdel erstattes med ny). Fullverdigaranti !
  - Andre bygninger/tilleggsbygg, som garasje/uthus og lignende:
Dersom gjenoppføringen medfører en verdiøkning som gir deg en økonomisk gevinst, gjøres det fradrag for gevinsten. Fradraget gjøres for den del av den økonomiske gevinsten som overstiger 40 % av bygningens omsetningsverdi før skaden.
- Bygning som gjenoppføres på annet sted eller til annet formål:
Dersom du velger å føre opp bygningen på annet sted eller til annet formål, og utbedringen eller gjenoppføringen medfører en verdiøkning som gir deg en økonomisk gevinst, gjøres det fradrag for gevinsten. Fradraget gjøres for den del av den økonomiske gevinsten som overstiger 40 % av bygningens omsetningsverdi før skaden.

BYGNING FORSIKRET INNTIL AVTALT SUM (FØRSTERISIKO)

Erstatningen er inntil den sum som er nevnt i forsikringsbeviset. Dersom utbedring eller gjenoppføring medfører at bygningen får en høyere omsetningsverdi enn før skaden, gjøres det fradrag for den del av verdiøkningen som overstiger 40 prosent av bygningens omsetningsverdi før skaden.

BYGNING SOM IKKE GJENOPPFØRES

- Bygning som ikke repareres eller gjenoppføres innen 5 år:
Dersom du velger å ikke føre opp bygningen, er erstatningen begrenset til nedgangen i omsetningsverdien som følge av skaden (på forsikringsstedet), eller inntil sum nevnt i forsikringsbeviset.
Erstatningsgrunnlaget beregnet etter dette punkt kan ikke settes høyere enn beregnet i henhold til punktet om fullverdiforsikret bygning.
- Bygning eller bygningsdel som skal rives:
Erstatningen settes til verdien av bygningens brukbare materialer før skade. Det gjøres fradrag for utgiftene ved riving.

UNDERFORSIKRING

Tilbygg, påbygg eller annen forandring som øker verdien på bygningen, skal meldes selskapet. Er melding ikke gitt, erstattes en så stor del av skaden som svarer til forholdet mellom bygningens verdi før og etter tilbygget eller forandringen.

TAPT HUSLEIEINNTÉKT OG TAP VED AT EGEN BOLIG IKKE KAN BENYTTES

- Tapt husleieinntekt beregnes ut fra gjeldende månedsleie i henhold til kontrakt.
  - Tap som følge av at egen bolig (som bebos av deg) ikke kan benyttes etter skade, erstattes til markedsprisen for umøblert bolig.
For fritidshus er erstatningen begrenset til kr. 75.000.
- Tapet regnes fra skadedag til reparasjon eller gjenoppføring har skjedd, eller normalt kunne ha skjedd.
- Det gjøres fradrag for innsparte utgifter til egen bolig og for opptjente renter av bygningserstatningen.

Oppgjørsregler

BYGNING

ARBEIDSPENGER OG MERVERDIAVGIFT

Arbeidspenger: dersom det ikke kan dokumenteres med faktura at arbeidspenger er betalt, erstattes arbeidspenger med 75 prosent i forhold til normalpriser. Det beregnes ikke merverdiavgift av arbeidspenger ved kontantoppgjør.

Merverdiavgift: påløpt merverdiavgift erstattes etter dokumentasjon.

Vask, rydding etc. som du gjør selv, erstattes med 200 kroner per time. Antall timer beregnes ut fra det timeantall som et firma normalt ville brukt på jobben.

EGENANDEL OG ALDERSFRADRAK

Den egenandel som fremkommer i forsikringsbeviset trekkes fra i erstatningen, såfremt det ikke er spesiell egenandel, nevnt nedenfor.

Det trekkes ikke egenandel ved:

- Tyveri, når innbruddsalarm som varsler alarmsentral, vaktsselskap eller nabo via telefon etter fast avtale, var i bruk på skadetidspunktet.
- Skade som bare rammer overspenningsvern, brannalarm eller innbruddsalarm.

I noen tilfeller gjelder spesiell egenandel og fradrag for verdiforringelse (aldersfradrag):

Spesielle egenandeler:

- Snøtyngde, snøpress, takras og vind svakere enn storm: 15.000 kroner, hvis ikke høyere egenandel er valgt.
- Gjentatte vannskader:
Egenandelen økes med 20.000 kroner, i tillegg til avtalt egenandel, dersom bygningen i løpet av de siste 3 årene har vært rammet av samme type skade:
  - utstrømming fra bygningens innvendige rørledning ved rust, korrosjon, annen tæring eller slitasje
  - inntrenging av vann i bygning fra terreng eller grunnen
  - tilbakeslag fra avløpssystemet
- Håndverksfeil:
  - 10.000 kroner, hvis ikke høyere egenandel er valgt
  - ved skade på våtrom, økes egenandelen med 8000 kroner når våtrommet er eldre enn 30 år, i tillegg til avtalt egenandel
- Utett tak/vegg:
Egenandelen økes med 20.000 kroner, i tillegg til avtalt egenandel, når skaden skjer i forbindelse med:
  - flate tak
  - tak eldre enn 30 år
  - lekkasje på terrasse, samt overgang mellom terrasse og vegg.
- Råte- og insektskader, skader forvoldt av rotter og mus, og skadedyrbekjempelse: Egenandel er 2000 kroner.
- Naturskader: 8000 kroner

Fradrag ved verdiforringelse - aldersfradrag:

- Bruddskade på utvendig ledning og bunnledning (som ligger i grunnen under boligen) med tilknyttet utstyr, av annet materiale enn plast: 5 prosent per år fra ledningen er eldre enn 20 år.

Oppgjørsregler

BYGNING

- Skade på varmtvannsbeholder/ -bereder, fyringskjel og pumper (inkl. varmepumper): 10 prosent per år fra gjenstanden er eldre enn 5 år
- Utvendig vannbasseng og annen badeinnretning som boblebad, badestamp o.l: 10 prosent per år fra utstyret er eldre enn 5 år.
- Annen elektrisk installasjon/utstyr for oppvarming eller kjøling (herunder varmekabler): 10 prosent per år fra utstyret er eldre enn 10 år.
- Integreerte hvitevarer/husholdningsapparater, kjøle- og fryserom: 10 prosent per år fra utstyret er eldre enn 5 år.

Aldersfradrag beregnes av den skadde gjenstand og totale reparasjonskostnader som er nødvendige for å få utført reparasjon - minimum avtalt egenandel. Ved ulik alder på skadde deler, legges den eldste delens alder til grunn. Når fradraget overstiger den avtalte egenandel, trekkes ikke egenandel, bare aldersfradrag.

HAGEANLEGG

Ved erstatningsberegning for beplantning i hageanlegg, beregnes erstatningen lik gjenanskaffelse av tilsvarende vekst, som alminnelig handelsvare (ung vekst) i gartneri og lignende.

IDENTIFIKASJON

Erstatningen kan reduseres eller falle bort dersom skaden skyldes handling eller unnlattelse fra deg selv eller din ektefelle eller samboer, jf. forsikringsavtaleloven §4-11.

PRISSTIGNING

Det justeres for gjennomsnittlig prisstigning etter byggekostnadsindeksen. Utbetalt erstatning for prisstigning kommer til fradrag i beregnede renter eller motsatt.

PANTHAVER

For bygning som gjenoppføres på annet sted eller til annet formål, er utbetaling betinget av samtykke fra den som har tinglyst eiendomsrett, panterett eller annen tinglyst sikkerhetsrett. Tilsvarende gjelder ved kontant erstatning. KLP Skadeforsikring overtar pantet i panthavers sted når erstatningen utbetales til panthaver

SKJØNN

Fastsettelse av både forsikringsverdi og skade, og eventuelt andre spørsmål i forbindelse med erstatningsberegning, kan avgjøres ved skjønn, dersom du eller selskapet krever det. Skjønn gjennomføres i henhold til bestemmelser i Generelle vilkår.

PÅBUD FRA OFFENTLIG MYNDIGHET

Med offentlig påbud menes merutgifter som følge av nye krav om bygningens utførelse gitt fra offentlig myndighet med hjemmel i lov eller forskrift. Merutgifter settes til differansen mellom verdien av den

Oppgjørsregler

BYGNING

forsikrede bygning gjenoppført slik den var, og verdien av tilsvarende bygning utført i samsvar med påbudet. Dette gjelder utgifter

- til reparasjon eller gjenoppføring av bygning
- til grunnundersøkelser og fundamentering i forbindelse med gjenoppføring av bygning
- som ikke direkte vedrører byggearbeidet, men som er en betingelse for at bygningen tillates gjenoppført

Dersom den gjenoppførte bygning er større enn den skadede bygning, beregnes merutgiftene etter forholdet mellom gulvareal i skadet bygning og gulvareal i gjenoppført bygning.

Med merutgifter menes videre den andel av utgifter som dokumentert ikke kan dekkes av offentlig myndighet.

Selskapet kan kreve at alternative løsninger utredes, påbudet påklages eller selv påklage det. Erstatningen er betinget av at påleggene faktisk gjennomføres. Forsikringen omfatter ikke merutgifter til:

- påbud som myndighetene hadde hjemmel for å gi selv om skaden ikke hadde inntruffet
- å opprettholde opprinnelig innvendig areal
- bygning som er midlertidig eller som skal rives, ombygges eller rehabiliteres

NATURSKADE

Spesielle erstatningsregler ved naturskade:

Bygg som nektes oppført/reparert:

Dersom bolighus eller fritidshus er skadet i en naturulykke, og det ikke gis tillatelse til å reparere eller gjenoppbygge bygningen på skadestedet på grunn av fare for ny naturskade, erstattes tomtens omsetningsverdi før skaden, oppad begrenset til 5 dekar.

Det skadede huset og eventuelle forsikrede uthus, erstattes som om de var totalskadet.

Er grunnen under forsikret bolighus eller fritidshus blitt ustabil som følge av en naturulykke, gjelder første og annet punktum tilsvarende, selv om huset ikke er skadet.

I stedet for å erstatte tomt og bygninger, kan selskapet velge å sikre eiendommen, forutsatt at du samtykker skriftlig. Sikringstiltakene må gi så god beskyttelse mot ny naturskade at eieren kan få tillatelse til reparasjon eller gjenoppbygging på skadestedet. Selskapet dekker utgifter til sikringstiltakene og sørger for ettersyn og vedlikehold.

Svak konstruksjon og dårlig vedlikehold:

Naturskadeerstatningen kan settes ned eller falle bort dersom

- skadens inntreden eller omfang helt eller delvis skyldes svak konstruksjon i forhold til de påkjenningene tingen kan ventes å bli utsatt for
- dårlig vedlikehold eller tilsyn, eller når den skadelidte kan lastes for ikke å ha forebygget skaden eller hindret dens omfang

Ved avgjørelsen av eventuell avkortning i erstatningen, skal det legges vekt på den skadelidtes forutsetninger for å innse hvilke krav som må stilles, vedkommendes mulighet for utbedring av mangelen og forholdene ellers. Avkortning skal ikke skje hvis den skadelidte bare er lite å legge til last.

Spesielt om erstatning for hageanlegg:

Erstatning for hage, hageanlegg, gårdsplass og tilførselsvei inklusiv oppfylling av utrast tomt, beregnes på grunnlag av kostnadene til reparasjon/gjenanskaffelse til samme eller i det vesentlige samme stand som før skaden, beregnet etter prisene på skadedagen.

Oppgjørsregler

BYGNING

Erstatningen settes til det laveste beløp av gjenoppbyggingskostnad og nedgangen i tomtens omsetningsverdi som følge av skaden på hageanlegget. Erstatningen skal ikke være mindre enn gjenoppbyggingskostnaden for hageanleggets toppsjikt. Kostnader til sikring/forebygging dekkes ikke, selv om dette er en forutsetning for å utbedre skaden på hage/hageanlegg/tomt.

Total erstatning for alle forsikringsselskap:

Forsikringsselskapenes samlede ansvar ved en enkelt naturskade, fastsettes av Justisdepartementet og utgjør for tiden 16 milliarder kroner.

Dersom en naturskade blir større, vil erstatningen bli redusert forholdsmessig.

Klagemulighet:

Er det tvil om det foreligger naturskade eller om det er grunnlag for nedsettelse på grunn av svak konstruksjon mv., kan du eller selskapet kontakte Klagenemnda for naturskadesaker. Klagenemndas vedtak kan ikke påklages.

Oppgjørsregler

RETTSHJELP

VALG AV ADVOKAT

Du velger selv advokat som etter sakens art er kvalifisert for oppdraget.

FRIST FOR Å SØKE OM RETTSHJELP

Melding om å få dekket utgifter til juridisk bistand må gis til selskapet snarest mulig når tvist har oppstått, og senest ett år etter at advokat er engasjert.

FLERE PARTER PÅ SAMME SIDE

Selskapet kan kreve at alle benytter samme juridiske og tekniske bistand.

Samlet erstatning ved hver tvist er inntil den summen som er nevnt i forsikringsbeviset.

Dersom det er tre eller flere parter på samme side i en tvist, økes summen til 250.000 kroner (fra 100.000 kroner).

Vi dekker bare de parter som er forsikret i KLP Skadeforsikring.

DOKUMENTASJON AV SALÆRKRAV OG ANDRE UTGIFTER

Selskapet kan kreve å bli holdt underrettet om omfanget av de utgifter som kreves dekket.

Ved oppgjør skal salærkrav dokumenteres med spesifisert timeliste og timesats, samt at egenandel er betalt.

Før saksanlegg dekkes nødvendige utgifter til juridisk bistand. Etter saksanlegg dekkes utgifter som etter rettens skjønn var nødvendige for å få saken betryggende utført, i henhold til tvisteloven § 20-5.

Spørsmål om utgiftenes rimelighet kan forelegges Den Norske Advokatforening.

Selskapet kan kreve at du får salæret fastsatt av retten i henhold til tvisteloven § 3-8.

Selskapets ansvar er begrenset til den antatte økonomiske verdi av din interesse i saken, dersom utgiftene ikke er godkjent av selskapet på forhånd.

TVIST OPPSTÅTT ETTER AT EIENDOMMEN ELLER MOTORVOGNEN ER SOLGT ELLER VED KJØP AV NY BOLIG ELLER MOTORVOGN

Selv om forsikringen på boligen eller motorvognen/fritidsbåten ikke var i kraft da tvisten oppstod, dekkes likevel følgende tvistetilfeller:

- Dersom den faste eiendom eller motorvognen/fritidsbåt som var forsikret, er solgt og forsikringen i selskapet opphørte i forbindelse med salget, dekkes rettshjelputgifter ved tvist hvor du er part som tidligere eier.
- Ved tvist med selger i forbindelse med kjøp av ny bolig som du ennå ikke har flyttet inn i og tegnet egen forsikring på, dekkes rettshjelputgifter dersom nåværende bolig var forsikret i selskapet på kjøpstidspunktet. Dette gjelder også tvist med selger ved kjøp av tomt for bygging av egen bolig.

Generelle vilkår

Bestemmelsene gjelder for alle forsikringer i avtalen.

FORSIKRINGSAVTALEN OG LOVBESTEMMELSER

Forsikringsavtalen reguleres av

- Forsikringsavtaleloven (FAL)
- Det øvrige lovverket

Forsikringsbeviset, forsikringsvilkårene og sikkerhetsforskriftene gjelder foran lovbestemmelser som kan fravikes. Teksten i forsikringsbeviset gjelder foran forsikringsvilkår og sikkerhetsforskrifter.

FORSIKRINGSAVTALENS VARIGHET

Avtalen fornyes automatisk for ett år av gangen.

Dersom avtalen ikke skal fornyes, skal melding gis til selskapet før utløpet av avtalen.

Selskapet kan, med 2 måneders varsel, informere kunden om at avtalen ikke vil bli fornyet dersom det foreligger særlige grunner som gjør det rimelig å avbryte kundeforholdet.

OPPHØR AV FORSIKRING I AVTALEPERIODEN

Du kan si opp forsikringen i avtaleperioden dersom forsikringsbehovet faller bort, det foreligger andre særlige grunner, eller forsikringen skal overføres til et annet selskap. Du skal varsle selskapet med en frist på en måned.

Ved overføring av forsikring til annet selskap, skal det i varselet opplyses om hvilket selskap forsikringen overføres til, og tidspunkt for overføringen.

Opphører forsikringen i avtaleperioden, beregnes det beløp som du har til gode for gjenstående del av avtaleperioden, med mindre annet fremgår av de enkelte forsikringsbevis.

Selskapet kan si opp forsikringen ved

- manglende betaling
- uriktige eller mangelfulle opplysninger
- uvanlig mange skader - stort avvik fra det normale, eller grove eller gjentatte brudd på sikkerhetsforskrifter

OPPHØR AV FORSIKRING VED EIERSKIFTE

Dersom forsikret ting skifter eier, utgår forsikringen.

Selskapet svarer likevel for forsikringstilfeller som inntreffer innen 14 dager etter eierskiftet, såfremt ny eier ikke har tegnet egen forsikring.

GROV UAKTSOMHET OG FORSETT

Har forsikrede eller sikrede grovt uaktsomt eller forsettlig fremkalt eller medvirket til et forsikringstilfelle, kan erstatningen settes ned eller falle bort. For ansvarsforsikring og livsforsikring gjelder særskilte regler i forsikringsvilkår eller lovgivning. Se forsikringsavtalelovens § 4-9 for skadeforsikring og § 13-9 for personforsikring.

SVIK

Den som gjør seg skyldig i svik mot selskapet, mister ethvert erstatningskrav mot selskapet etter denne og andre forsikringsavtaler i forbindelse med samme hendelse, og selskapet kan si opp enhver forsikringsavtale, jf forsikringsavtalelovens §§ 4-2, 4-3, 8-1 eller §§ 13-2, 13-3 og 18-1. Selskapet refunderer ikke innbetalt premie eller kostnader når forsikringsavtaler sies opp som følge av svik.

Generelle vilkår

Bestemmelsene gjelder for alle forsikringer i avtalen.

EN EGENANDEL VED SAMME SKADETILFELLE

Utbetaler KLP Skadeforsikring ved samme skadetilfelle erstatning til sikrede, i henhold til flere forsikringsdekninger, trekkes bare en egenandel.

Ved ulik størrelse på de aktuelle egenandeler, benyttes den høyeste.

FORSIKRINGSSSELKAPENES FELLES REGISTRE

Forsikringsselskapenes sentrale skaderegister (FOSS):

Alle skader som meldes til ett forsikringsselskap kan registreres i Forsikringsselskapenes sentrale skaderegister. Når et forsikringsselskap melder en skade til registeret får selskapet automatisk oversikt over fødsels-, organisasjons- og saksnummer, bransjekode, selskap, skadetype, dato og skadebehandlers initialer for alle skader som tidligere er meldt på samme kunder - også skader i andre forsikringsselskap.

Registrerte skader slettes etter 10 år.

Forsikringstaker har innsynsrett ved en skriftlig henvendelse til:

Finans Norge
Postboks 2473 Solli
0202 Oslo
Eller: firmapost@fno.no

Informasjon om register for forsikringssøkere og forsikrede:

Dersom forsikringssøkerens/forsikredes helseopplysninger medfører tilleggspremie, reservasjon eller avslag, vil navn, fødselsnummer, selskapets navn og registreringsdato registreres i register for forsikringssøkere og forsikrede (ROFF). I tillegg registreres søknader om uføreerstatning.

Registeret benyttes av forsikringsselskaper tilknyttet Finans Norge for å sikre at helsebedømmelsen blir korrekt og at opplysningsplikten overholdes. Registreringer blir slettet etter 10 år.

Forsikrede har innsynsrett i registeret etter Personopplysningsloven § 18. Dersom slikt innsyn ønskes, må skriftlig anmodning sendes selskapet, eller:

Finans Norge
Postboks 2473 Solli
0202 Oslo
Eller: firmapost@fno.no

SKJØNN

Ved forsikring av ting eller interesse (som eiendom, løsøre, avbrudd) gjelder følgende bestemmelser om skjønn ved skade:

Fastsettelse av erstatningsgrunnlag og verdier, og spørsmål i forbindelse med beregning av avbruddstap, avgjøres ved skjønn dersom sikrede eller selskapet krever det. Skjønn avgis av sakkyndige og uhildede personer. Hver av partene velger en skjønnsmann. Hvis noen av partene ønsker det, kan han/hun velge særskilt skjønnsmann for bestemte ting - ved avbruddstap for bestemte spørsmål.

Har den ene av partene skriftlig underrettet den annen om sitt valg, skal denne innen en uke etter at han/hun har mottatt underretningen, gi informasjon om hvem han/hun velger. Før skjønnet, velger de to skjønnsmennene en oppmann. Hvis noen av partene forlanger det, skal denne være bosatt utenfor partenes hjemsted og utenfor den kommune hvor skaden er inntruffet. Unnlater en av partene å velge skjønnsmann, oppnevnes denne på hans eller hennes vegne av tingretten i den rettskrets hvor skjønnet foretas. Bli skjønnsmennene ikke enige om oppmann, oppnevnes denne på samme måte.

Skjønnsmennene skal innhente de opplysninger og foreta de undersøkelser som de anser nødvendige. De plikter å avgis sitt skjønn på grunnlag av forsikringsvilkårene.

Generelle vilkår

Bestemmelsene gjelder for alle forsikringer i avtalen.

De to skjønnsmennene foretar verdsettelsen og besvarer spørsmål ved avbruddstap, uten at oppmannen tilkalles. Blir de ikke enige, tilkalles oppmannen, som etter de samme regler avgir sitt skjønn over de punkter som skjønnsmennene er uenige om. Blir oppmannen tilkalt, beregnes erstatningen på grunnlag av dennes skjønn. Erstatningen skal likevel ikke ligge utenfor de grenser som de to skjønnsmennenes verddivurderinger vil medføre. Skjønnets verdsettelse er bindende for begge parter.

Partene betaler hver sin skjønnsmann. Honorarer til oppmannen og mulige andre omkostninger ved skjønnnet bæres av partene med en halvdel hver. Er det selskapet som krever skjønn ved tingskade, og den annen part er forsikringstaker i egenskap av privatperson, dekker selskapet likevel alle omkostninger ved skjønnnet, hvis forsikringstakeren ikke selv ønsker å bære sin del.

Forsømmer den berettigede å gi opplysninger eller utlevere dokumenter, kan han eller hun ikke kreve renter for den tid som går tapt ved dette. Det samme gjelder hvis den berettigede urettmessig avviser fullt eller delvis oppgjør.

SÆRLIGE BEGRENSNINGER I SELSKAPETS ERSTATNINGSPLIKT

Selskapet dekker ikke tap eller skade, og økning i tap eller skade, som direkte eller indirekte er forårsaket av eller står i sammenheng med:

- Jordskjelv og vulkanske utbrudd.
- Atomskade - uansett årsak - fra atomsubstans (se atomenergiloventen av 12. mai 1972 nr 28, § 1 c og h). Unntaket gjelder ikke bruk av radioisotoper som angitt i lovens § 1 c og i samsvar med lov om bruk av røntgenstråler og radium m v av 18. juni 1938 nr 1.
- Krig eller krigslignende handlinger, enten krig er erklært eller ikke, opprør eller lignende alvorlige forstyrrelser av den offentlige orden.
- Terrorhandling som innebærer biologisk, kjemisk, kjernefysisk eller annen form for forurensning. Selskapet svarer likevel for tap eller skade, og økning i tap eller skade, som direkte eller indirekte skyldes eller står i sammenheng med annen form for terrorhandling. Ved terrorhandling er selskapets samlede erstatningsansvar overfor alle kunder og andre som stiller krav, begrenset til kr 300.000.000 pr. skadehendelse. Alle skader som inntreffer i et tidsrom på 48 timer regnes som samme hendelse. Overstiges denne grensen, vil erstatningen for den enkelte skadelidte bli redusert forholdsmessig. Denne begrensningen gjelder ikke for reiseforsikring eller personforsikring som går inn under Bilansvarsloven eller lov om Yrkesskade. Med terrorhandling forstås en rettstridig handling rettet mot allmennheten, og som forstås å være utført i den hensikt å utøve innflytelse på politiske, religiøse eller andre ideologiske organer, eller fremkalle frykt. Forsikrede ting som befinner seg utenfor Norden, erstattes ikke som følge av terrorhandling.